

Vallomás – Vargas Llosa a Le Monde-ot olvassa

Pierre Rimbert

Az egyszerű halandó általában nem hengeg a túlságosan is hízelgő dicséretekkel. A *Le Monde* című újság persze kivétel. Vargas Llosa irodalmi Nobel-díja jó lehetőséget adott a délutáni napilapnak, hogy ugyanolyan látványosan, mint amilyen váratlanul visszatérjen a 90-es évekbeli ideológiai pálfordulásra. Arra a liberális fordulatra, amelyet az elemzések^[1] minduntalan szóvá tesznek, de amelyet a lap vezetése mindig is tagadott.

Legalábbis Franck Nouchi október 9-én megjelent, „Egy *Le Monde*-olvasó Nobel-díja” című cikkéig. Az újságíró örömmel veszi tudomásul, hogy Vargas Llosa rövid megszakítás után ismét visszatért ifjúságának illusztris napilapjához. „*A hatvanas évek végén – meséli Franck Nouchi, - amikor Londonba költözött, Vargas Llosa kritikus hangot ütött meg a Monde-dal kapcsolatban, és szemére vetette, hogy rendre elismerően ír a latin-amerikai forradalmi mozgalmakról. Ezért el is fordult az újságtól.*” Az író csatlakozott a konzervatív jobboldalhoz (lsd. Ignacio Ramonet cikkét), és lehetetlennek látszott, hogy a balközép napilappal bármikor is megbéküljön.

Pedig, folytatja Nouchi, *a 90-es évek közepére Vargas Llosa megenyhült a lappal szemben. Mégpedig azért, mert – magának az írónak a szavai szerint – felfedezte, hogy álláspontjuk számos kérdésben jelentősen közeledett egymáshoz, sőt, némely területen tökéletesen azonos lett. Az újság ugyanolyan szigorúan, ha ugyan nem szigorúbban támadta a baloldali diktatúrákat, beleértve Fidel Castrót, mint a jobboldali, katonai rendszereket, a közgazdaságban elfogadta a piacgazdálkodás elvét, a szabad vállalkozás*

fontosságát, a globalizációt és a privatizációt. Végre! Újra a Monde olvasója lehettem!

A 90-es években megindult jobboldali fordulat a napilapnál az 1994-ben megválasztott igazgató, Jean-Marie Colombani, és a Felügyelőbizottságot vezető Alain Minc, valamint a néhány hónappal később főszerkesztővé választott Edwy Plenel műve volt. Az első kettő a vállalkozás gazdasági egyensúlyát biztosította, a harmadik pedig új irányvonalat dolgozott ki. Éppen az új irányvonal kidolgozója nem vette észre azt a fordulatot, amely ennyire tetszett Vargas Llosának? 1998-ban Edwy Plenel örömmel nyugtázta, hogy csapata „beszámolt a társadalmi elvárásokról, megfelelő fórumot biztosított 1995-ben a sztrájkolóknak, oknyomozó riportot készített a kamionosok problémáiról, megértést tanúsított a munkanélküliek gondjaival szemben, és tájékoztatott arról az elkeseredett közhangulatról, amelyet a szélsőjobb kihasznál^[2]”. Úgy tűnik, Plenel és Vargas Llosa nem ugyanazt az újságot olvasták ...

Akárki más írta a *Monde* liberális és atlantihű kilengéséről, azt az újság - a vezérszellem elleni támadásként - kikérné magának. A Nobel-díjas írótól ugyanez kitüntetés.

Fordította: Fonyó Éva

[1] Többek között Patrick Champagne, „Le médiateur entre deux Monde” [Követítő két világ / két Monde között (szójáték az újság címével, a ford. Jegyzete)], *Actes de la recherche en sciences sociales*, n°131-132, Párizs, 2000. március; *Pour lire pas lu*, „Le Monde réel” [A valódi Monde], Marseille, 2000. november; Pierre Péan és Philippe Cohen, *La face cachée du Monde* [A Monde rejtett arca], Fayard kiadó, Párizs, 2003.

[2] Edwy Plenel, „Le faux proces du journalisme” [Alaptalan vádak a sajtó ellen], *Le Monde diplomatique*, 1998. február

Cimkék: művészet liberalizmus sajtó